

İlgili Kanun / Madde
506 S. SSK. /120

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/10774

Karar No. 2022/12712

Tarihi: 19/10/2022

- YAŞ TASHİHİ DAVALARI İLE KAYIT TASHİHİ DAVALARININ FARKLI OLDUĞU
- YAŞ TASHİHİ KARARLARINDA SİGORTALININ İLK DEFA SİGORTALI ÇALIŞMAYA BAŞLADIĞI TARİHTEKİ YAŞININ ESAS ALINACAĞI
- KAYIT TASHİHİ DAVALARINDA İSE MAHKEMECE TESPİT EDİLEN TARİHİN ESAS ALINACAĞI

ÖZETİ 506 sayılı Yasanın uygulanması açısından “yaş koşununun” gerçekleşmesi, belli süre prim ödenmesi yaşlılık sigortasının uygulanması açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle Yasanın 120. maddesi sonradan yapılacak yaş düzeltmelerinde kimi kötü uygulamaları önlemek amacıyla özel bir düzenleme getirmiş belli sigorta kollarında hangi doğum tarihinin esas alınacağını açıkça belirlemiştir. Buna göre yaşlılık ölüm ve maluliyet sigortalarının uygulanmasında sigortalının ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğüne kayıtlı bulunan doğum tarihinin esas alınacağını hükme bağlamıştır.

Burada ki yaş düzeltmelerinden kasıt, Mahkeme kararı ile yapılan düzeltmelerdir. Esasen Yargıtay Hukuk Genel Kurulu’nun kararlarında da aynı yaklaşım belirlenmiş olup, HGK 09.10.2002 tarih ve 2002/761-777, 02.06.2004 tarih 2004/316-322 sayılı kararı ile 14.04.2010 gün ve 2010/21-194 E. 2010/219 K.sayılı kararında bu yaklaşım aynen; “sigortaya ilk tescil tarihinden sonra

kesinleşen mahkeme kararı ile yapılan yaş tashihi için yaşlılık aylığı bağlanmasında nazara alınamayacağı, bu hallerde mahkeme kararının kesinleşme tarihinin dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Ancak, sigortalının yaşı ile ilgili gerçek kayıtlar esas alınıp doğum tarihinin mahkeme kararı ile düzeltilmesi halinde, ilama konu dava, gerçek yaşının kayda yansıtılması ile ilgilidir ve nüfusa asıl doğum günü yazılmayıp da küçük veya büyük yazılan kişi tarafından açılan doğum gününün düzeltilmesi sonucunu doğuran klasik yaş tashihi davası değildir. Bu davalar, yaş tashihi ile ilgili değil kayıt tashihi ile ilgili olduğundan bu hallerde yaşlılık aylığı bağlanması ile ilgili emeklilik koşullarının oluşmasında mahkemece de tespit edilen bu yaşın dikkate alınmasında bir isabetsizlik yoktur (Hukuk Genel Kurulunun 24.12.2008 gün ve 2008/10-784 E. 2008/768 K.sayılı kararı).

DAVA: Dava, Kurum işleminin iptali ile tahsis talep tarihini takip eden aybaşından yaşlılık aylığına hak kazandığının tespiti istemine ilişkindir.

İlk derece mahkemesince, hükümde belirtilen gerekçelerle davanın kabulüne dair verilen karar karşı davalı Kurum vekili tarafından istinaf yoluna başvurulması üzerine, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesince istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesinin kararının, davalı Kurum vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hakimi Kadir Dermancıoğlu tarafından düzenlenen rapor ve dosyadaki belgeler incelendi, gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

I-İSTEM:

Davacı vekili, müvekkilinin 23.02.2015 tarihinde tahsis talebinde bulunduğunu, kurumun yaş düzeltmenin mahkeme kararı ile olduğundan bahisle talebi reddettiğini, müvekkilinin 21.03.1966 doğumlu olup 20.07.1985 tarihinde çalışmaya başladığını, işe giriş bildirgesinde de doğum tarihinin 1966 olarak yazıldığını, nüfusa kayıtlı olduğu ilçenin nüfus müdürlüğünde çıkan yangında tüm kayıtların zarar gördüğünü, 1978 yılında oluşturulan kayıtlarda doğum tarihinin sehven 21.02.1976 olarak yazıldığını, bunun üzerine mahkeme kararı ile doğum tarihini 21.03.1966 olarak düzeltirdiğini, yaş düzeltme işleminin yangından sonra oluşturulan yeni kayıtlarda yapılan maddi hatanın düzeltilmesi amacıyla yapıldığını, kurum red gerekçesinin yerinde olmadığını belirterek kurum işleminin iptali ile başvuru tarihi olan 23.02.2015 tarihinden itibaren aylığa hak kazandığının tesbitini talep etmiştir.

II-CEVAP:

Davalı vekili, davacının 20.07.1985 tarihli işe giriş bildirgesinin bulunduğunu, aylık bağlanabilmesi için yaş sigortalılık süresi ve prim gün sayılarının birlikte arandığını, davacının 49 yaş şartını yerine getirmemiş olması sebebiyle talebinin reddedildiğini belirterek davanın reddini talep etmiştir.

III-İLK DERECE MAHKEME KARARI

Davanın kabulüne;

Davalı kurumun 05/02/2016 tarih 51171429 54640 sayılı davacının talebinin reddine ilişkin işlemin iptaline,

Davacının 20/07/1985 tarihinin sigortalılık başlangıç tarihi olarak kabul edilerek 23/02/2015 tarihli kuruma başvurusunu takip eden aybaşı olan 01/03/2015 tarihinden itibaren yaşlılık aylığının bağlanması gerektiğinin tespitine,

IV-BAM KARARI

Bölge Adliye Mahkemesince, “Davalı Kurumun istinaf başvurusunun esastan reddine,” karar verilmiştir.

V-TEMYİZ KANUN YOLUNA BAŞVURU VE NEDENLERİ

Davalı Kurum vekili, eksik araştırma ve inceleme sonucu verilen kararın bozulmasını istemiştir.

V-İLGİLİ HUKUK KURALLARI VE İNCELEME:

Dosyadaki kayıt ve belgelerden, davacının ilk işe giriş tarihinin 20/07/1985 olduğu, Büyükçekmece 2. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 16/07/2008 tarihinde kesinleşen, 04/06/2008 tarihli 2007/558 Esas 2008/564 Karar sayılı ilamı ile 21/02/1966 tarihi olarak düzeltildiği, Kurumca, 23/02/2015 tarihli tahsis talebinin doğum tarihinin ilk defa sigortaya tabi olduğu tarihte 21/02/1976 olduğundan bahisle yaşlılık aylığı bağlama koşulları oluşmadığından reddedildiği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık, mahkeme kararı ile düzeltilen doğum tarihinin sigortalılık başlangıç tarihinin tespitinde ve yaşlılık aylığına hak kazanılıp kazanılmadığının tespitinde dikkate alınıp alınmayacağı noktasında toplanmaktadır.

Davanın yasal dayanağını oluşturan 506 sayılı Yasanın 120/2 maddesinde “yaşlılık, ölüm ve maluliyet sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında; sigortalının ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihinin esas alınacağı” hükme bağlanmıştır. Hiçbir yoruma yer vermeyecek şekilde yapılan bu düzenleme karşısında sigortaya ilk tescil tarihinden sonra yapılan yaş düzeltilmesinin yaşlılık aylığı bağlanmasında nazara alınamayacağı açıktır. Nitekim, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar Ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu (Bağ-Kur) ve 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununda da anılan maddeye de aynı yönde hükümler getirilmiştir.

506 sayılı Yasanın uygulanması açısından “yaş koşulunun” gerçekleşmesi, belli süre prim ödenmesi yaşlılık sigortasının uygulanması açısından önem taşımaktadır. Bu nedenle Yasanın 120. maddesi sonradan yapılacak yaş düzeltmelerinde kimi kötü

uygulamaları önlemek amacıyla özel bir düzenleme getirmiş belli sigorta kollarında hangi doğum tarihinin esas alınacağını açıkça belirlemiştir. Buna göre yaşlılık ölüm ve maluliyet sigortalarının uygulanmasında sigortalının ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başladığı tarihte nüfus kütüğüne kayıtlı bulunan doğum tarihinin esas alınacağını hükme bağlamıştır.

Burada ki yaş düzeltmelerinden kasıt, Mahkeme kararı ile yapılan düzeltmelerdir. Esasen Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun kararlarında da aynı yaklaşım belirlenmiş olup, HGK 09.10.2002 tarih ve 2002/761-777, 02.06.2004 tarih 2004/316-322 sayılı kararı ile 14.04.2010 gün ve 2010/21-194 E. 2010/219 K.sayılı kararında bu yaklaşım aynen; “sigortaya ilk tescil tarihinden sonra kesinleşen mahkeme kararı ile yapılan yaş tashihiinin yaşlılık aylığı bağlanmasında nazara alınamayacağı, bu hallerde mahkeme kararının kesinleşme tarihinin dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir.

Ancak, sigortalının yaşı ile ilgili gerçek kayıtlar esas alınıp doğum tarihinin mahkeme kararı ile düzeltilmesi halinde, ilama konu dava, gerçek yaşının kayda yansıtılması ile ilgilidir ve nüfusa asıl doğum günü yazılmayıp da küçük veya büyük yazılan kişi tarafından açılan doğum gününün düzeltilmesi sonucunu doğuran klasik yaş tashihi davası değildir. Bu davalar, yaş tashihi ile ilgili değil kayıt tashihi ile ilgili olduğundan bu hallerde yaşlılık aylığı bağlanması ile ilgili emeklilik koşullarının oluşmasında mahkemece de tespit edilen bu yaşın dikkate alınmasında bir isabetsizlik yoktur (Hukuk Genel Kurulunun 24.12.2008 gün ve 2008/10-784 E. 2008/768 K.sayılı kararı).

Yukarıdaki maddi ve hukuki olgular ışığında dava değerlendirildiğinde, Büyükçekmece 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 04/06/2008 tarihli 2007/558 Esas 2008/564 Karar sayılı sayılı ilamı ile verilen kararın nüfus kaydının düzeltilmesi şeklinde olduğu, davacının 21/02/1976 doğum tarihine göre 24/05/1996-24/11/1997 tarih aralığında askerlik yaptığının anlaşılması karşısında; sigortaya ilk tescil tarihinden sonra yapılan yaş düzeltilmesinin yaşlılık aylığı bağlanmasında nazara alınamayacağı gözetilmeli ve sonucuna göre hüküm kurulmalıdır.

Mahkemece, açıklanan maddi ve hukuki ilkeler gözetilmeksizin eksik araştırma ve yanılığlı değerlendirme ile yazılı şekilde karar verilmiş olması, usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O hâlde, davalı Kurum vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesinin istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin kararının kaldırılarak İlk Derece Mahkemesince verilen hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 33. Hukuk Dairesi kararının HMK'nın 373/1. maddesi gereği kaldırılarak, temyiz edilen ilk derece mahkemesi hükmünün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, 19/10/2022 gününde oybirliğiyle karar verildi.